

тварин. При цьому основною вимогою з організації органічної годівлі сільськогосподарських тварин на сучасному етапі розвитку тваринництва, є розробка окремого підходу щодо забезпечення потреби різних видів і виробничих груп тварин за обмінною енергією, поживними та біологічно активними речовинами, контроль раціону за 24-40 показниками живлення.

З огляду на вищезначене, **нами поставлено за мету** розробити рецепти органічних кормових сумішей, впровадити їх виробництво та використання в годівлі різних видів сільськогосподарських тварин.

Список використаної літератури.

1. Закон України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» № 2740 від 03.07.2019 р. [Електронний ресурс]: Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/>.

2. Закон України «Про безпечність та гігієну кормів» № 2639-VIII від 06.08.2019 р. [Електронний ресурс]: Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/>.

3. ПОРЯДОК (детальні правила) органічного виробництва та обігу органічної продукції № 970 від 23.10.2019 р. [Електронний ресурс]: Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/>.

4. ПОРЯДОК сертифікації органічного виробництва та/ або обігу органічної продукції № 1032 від 21.10.2020 р. [Електронний ресурс]: Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/>.

УДК:636.39.064:591.3

РІСТ КОЗЛЯТ В РАННІ ПЕРІОДИ ОНТОГЕНЕЗУ

В.С. Слюсаренко, аспірантка
Одеський державний аграрний університет

Важливим фактором доброї адаптації тварин до нових умов існування є збереженість відтворювальної функції. Одним із важливих елементів відтворення у сільськогосподарських тварин є нормальна тривалість вагітності і народження здорового життєздатного приплоду. В даній роботі проводилося визначення ембріонального розвитку козлят при народженні одержаних від помісних козематок, та розраховували індекс ембріонального розвитку козлят.

Ключові слова: кози, кізочки, козли, ембріональний розвиток, індекс, жива маса.

Постановка проблеми. За останні декілька десятиріч за рубіжні вчені та практики стали більше приділяти уваги козівництву. Історія козівництва не можлива без історії людства. Великою повагою користувалися і продукти, виготовлені з козиного молока. Відомо що древні етруси, шумери, єгиптяни та інші народи виробляли з козиного молока сири. Довга історія козівництва має хвилеподібні періоди розквіту та занепаду [1]. Як свідчить князь С.П. Урусов, черговий підйом козівництва в Європі припадає на кінець XVIII та тривав до XX сторіччя.

Молода козлятина за якістю м'яса, поживністю та повноцінністю перевершує яловичину, свинину та баранину. Внутрішній козячий жир використовують як лікувальний засіб при застудах і захворюваннях легень [2].

Відтворення тварин є одним із найважливіших і водночас складним і трудомістким організаційно-господарським і технологічним процесом у технології ведення тваринництва [3]. Для того, щоб мати високопродуктивних тварин необхідно про це дбати з моменту запліднення яйцеклітини [4].

Інтенсифікація козівництва потребує таких тварин, які поєднують генетично зумовлену високу продуктивність різних видів продукції з місцевою конституцією, добрим

здоров'ям та високою адаптаційною здатністю до умов утримання і експлуатації. Різним породам притаманні свої специфічні властивості формування породних особливостей, росту і розвитку в ембріональний період [5]. Але тільки здорові й життєздатні новонароджені колята можуть у подальшому мати високу продуктивність і адаптаційну здатність та резистентність до різних захворювань.

Метою нашої роботи було вивчення інтенсивності росту козлят в ембріональний період одержаних від помісних козематок (зааненська, альпійська, корсиканська) схрещених з помісним козлом-плідником тогтенбурської породи.

Виклад основного матеріалу дослідження. Робота виконувалася в СТОВ «Роздільнянське» Роздільнянського району Одеської області. Для цього в період парувальної кампанії помісні козематки були спаровані із козлом тогтенбурської породи.

В період сукітності всі козематки утримувалися в однакових умовах годівлі за технологією прийнятою в господарстві одержуючи повноцінний збалансований раціон. В період окоту в новонароджених козлят визначали живу масу та індекс ембріонального розвитку за загальноприйнятою технологією.

Одержаний цифровий матеріал опрацьовували методом варіаційної статистики. З використанням комп'ютерної програми «Excel».

Тривалість внутрішньоутробного розвитку зумовлена спадковістю тварин, але й може змінюватися під впливом внутрішніх і зовнішніх умов ембріогенезу. Вплив зовнішніх факторів на розвиток плоду відбувається поступово: спочатку на організм матері, а потім через нього в ослабленому виді – на плід. Тривалість ембріонального розвитку тварини тісно пов'язана з екологічними вимогами і рівнем підготовленості новонародженого до самостійного життя. Відхилення від норми внутрішньоутробного розвитку можуть бути наслідком порушень в материнському організмі або в самому плоді.

Здатність маток надавати своєму плоду оптимальний строк внутрішньоутробного розвитку залежить від конституції і віку обох батьків, а також від їх умов годівлі й утримання. Міцна конституція забезпечує дещо продовжений внутрішньоутробний розвиток, якщо умови годівлі й утримання маток не мають різкого відхилення від норми.

Зміни строків внутрішньоутробного розвитку плоду можуть мати різні наслідки. Часто в результаті скорочення строків вагітності приплід народжується фізіологічно незрілим.

Відмінності в інтенсивності внутрішньоутробного розвитку зумовлює необхідність визначення ембріональної скороспілості. Тривалість ембріонального періоду та стан розвитку плоду за період ембріогенезу наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Показники ембріонального розвитку козенят

Показники	Помісні козематки		
	Альпійська	Зааненська	Корсиканська
	$\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$	$\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$	$\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$
кізочки			
Кількість тварин, гол	6	4	5
Суягність, днів	152,75±1,512	155,90±0,880	150,90±0,900
Жива маса при народженні, кг	2,27±0,148	3,00±0,153	2,00±0,135
Індекс ембріонального розвитку	0,025±0,042	0,028±0,025	0,026±0,035

КОЗЛИ			
Кількість тварин, гол	4	6	5
Суягність, днів	149,39±2,857	157,88±0,700	151,60±0,546
Жива маса при народженні, кг	2,73±0,200	3,02±0,115	2,80±0,145
Індекс ембріонального розвитку	0,026±0,042	0,027±0,023	0,026±0,035

У потомків зааненської помісної породи мала перевагу серед кізочок над потомками альпійської та корсиканської відповідно на 3 дня або на 1,0% та на 5 днів або на 1,03% ($P>0,95$). А серед козлів також перевага була у козлів від помісних козематок зааненської помісної породи та становила 6 днів або на 1,04% ($P>0,95$), (ПКП). Та на 8 днів або на 1,6% ($P>0,95$), (ПАП), За показниками живої маси козлят при народженні як серед кізочок так і серед козлів перевагу мали потомки зааненської помісної породи.

За показником індексу ембріонального розвитку ягнят також була відмічена незначна відмінність у потомків зааненської помісної породи як серед кізочок так і серед козлів.

Індекси ембріонального розвитку свідчать про розвиток плоду, його фізіологічні та функціональні властивості. Жива маса є показником, який акумулює розвиток інтер'єрних показників організму. Висока жива маса козлят при народженні є підтвердженням нормального росту козлят в період ембріогенезу, що й підтверджується одержаними показниками індексу ембріонального розвитку. Цей показник є індикатором й адаптації тварин до нових умов існування. Нормальна тривалість сукиності, народження здорового життєздатного потомства свідчить про добру пристосованість кіз таких помісних порід як зааненська, альпійська та корсиканська до умов степової зони півдня України і, що їх можна використовувати для підвищення продуктивності.

Важливим фактором доброї адаптації тварин до нових умов існування є збереженість відтворювальної функції. У особин жіночої статі порушення відтворної функції проявляються в широкому діапазоні – від слабого зовнішнього прояву ознак статевої охоти до ранньої ембріональної смертності плоду.

Одним із важливих елементів відтворення у сільськогосподарських тварин є нормальна тривалість вагітності і народження здорового життєздатного приплоду. За сучасними даними тільки 10% порушень відтворення обумовлені генетичним впливом, а 90% – залежать від багаточисельних факторів зовнішнього середовища.

Висновки:

1. Потомки зааненської помісної породи мала перевагу серед кізочок над потомками альпійської та корсиканської відповідно на 1,0% та на 1,03% відповідно.
2. Серед козлів також перевага була у козлів від помісних козематок зааненської помісної породи на 1,04% відповідно,
3. Жива маса козлят при народженні як серед кізочок так і серед козлів перевагу також мали потомки зааненської помісної породи.

Список використаної літератури

- 1.ВінничукД.Т., ПабатВ.О. //Коза//.- Сільськийкалендар, «Нива», 1998. 53-с. О.О.
- 2.Васильєва О.О., О.М. Бондаренко / Аспекти розвитку козівництва як сучасного напрямку екологічного виробництва у тваринницькій галузі // Вісник Дніпровського державного аграрно-економічного університету, Дніпро –№3(45) –С.60-63.
- 3.Давиденко М. Чому занепадає козівництво? / М. Давиденко // Тваринництво України. – 2009. – № 7. – С. 9–10.
- 4.Ерохин С.А. Наследственная и фенотипическая обусловленность многоплодия овец // Овцы, козы, шерстяное дело. 2009. №1. С.10 – 12.

5. Китаєва А.П., Слюсаренко І.С. Особливості росту ягнят різного походження в період раннього онтогенезу// Матеріали VII-ої міжнародної науково-практичної конференції «Зоотехнічна наука: історія, проблеми та перспективи» Подільський державний аграрно-технічний університет, 25-26 травня 2017. – С.6-10.

УДК. 636.4.082

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВИРОБНИЦТВА ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ

Р.Л. Сусол, доктор с.-г. наук, професор

І.Є. Ткаченко, асистент

Одеський державний аграрний університет

Перспективи розвитку виробництва органічної продукції в умовах півдня України в плані рослинництва є доволі широкими, а от щодо виробництва органічної продукції тваринництва спостерігаються певні складнощі, що пов'язані із загальними процесами, що спостерігаються у тваринництві (економічна ситуація держави, дефіцит кормів, скорочення поголів'я, висока собівартість виробництва, сертифікація тощо)/

Ключові слова: сучасний стан, перспективи розвитку, органічна продукція.

Постановка проблеми. Аграрне виробництво завжди поєднує свою виробничу базу з оточуючою її екосистемою, що відбувається на основі природних засобів середовища: ґрунту, води, повітря та ландшафту. Фермери, що спеціалізуються як на землеробстві так і на тваринництві, повинні оберігати навколишнє середовище, а рівень навантаження сільськогосподарського виробництва на його екостан не повинен перевищувати максимально допустимих рівнів. В цілому методи господарювання, що застосовуються чинять безпосередній вплив не лише на забруднення ґрунту, води і повітря, а й на довкілля. Жителі сіл і міст в результаті нераціонального використання природних запасів, як правило, сприяють деградації природи, не думаючи, що залишиться наступним поколінням. Доволі часто це відбувається на фоні дефіциту знань в цій галузі та застосування традиційних (інтенсивних) методів господарювання (надмірне використання органічних і мінеральних добрив, пестицидів, генетично модифікованих рослин тощо), які виявляють негативну дію на природні надра. Питання екологічної безпеки і якості продуктів харчування знайшли своє відображення в Основному Законі України (Статті 16 та 50 Конституції України) [1].

На сьогодні доволі широко пропагується програма урівноваженого розвитку сільського господарства і сільських місцевостей, що знаходить відображення в політиці ЄС, який підтримує сільськогосподарські технології, що спрямовані на збереження довкілля. Якісні продукти харчування на світовому ринку були, є та будуть найближчим часом у дефіциті. У країнах з розвинутим тваринництвом, вимоги органічного ринку і стандарту EUROP сприяють якісному розвитку систем розведення, годівлі та утримання тварин. [2].

Висновки. В Україні на сьогодні виробляються такі органічні продукти рослинництва як зерно, крупи, фрукти, овочі борошно, макарони, олія, соки, трав'яні чаї, шоколад, спеції, консервовані продукти (ягідні пасти, джеми, сиропи), напівфабрикати, снеки; органічні продукти тваринництва – молочні продукти, м'ясо, яйця, мед.

Органічний ринок України спрямований переважно на експорт, а розвиток внутрішнього ринку органічних продуктів гальмує низька купівельна спроможність та необізнаність населення. Розподіл експорту органічної продукції з України за частинами світу має наступну структуру – Європа (85%), Північна Америка (12%), Азія (3%), Африка (<1%).

Перспективи розвитку виробництва органічної продукції в умовах півдня України в плані рослинництва є доволі широкими, а от щодо виробництва органічної продукції тваринництва спостерігаються певні складнощі, що пов'язані із загальними процесами, що